

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 22.07.2022
Sayı : 3606

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 25/07/2022 14:05
Sayı: E-120.10-1052513

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

03.05.2013 tarihinde ihalesi yapılan “İstanbul Yeni Havalimanı’nın Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması” işine ait sözleşme 19.11.2013 tarihinde görevli şirket İGA (İstanbul Grand Airport) ile imzalanmıştır.

İhalenin yapıldığı tarihte İGA, Cengiz İnşaat, Mapa, Limak, Kolin, Kalyon Ortak Girişim Grubundan oluşmaktaydı. İGA’nın 2022 itibarıyla ortaklık yapısı; %55 Kalyon Havacılık ve İnşaat A.Ş., %45 Cengiz İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş., olarak devam etmektedir.

Cengiz ve Kalyon İnşaat’ın bu zamana kadar devletten birçok ihaleyi aldığı ve AKP iktidarına olan yakınlıkları tüm kamuoyu tarafından bilinmektedir.

Görevli şirket İGA, İstanbul Yeni Havalimanı yapımına ilişkin, 10.10.2017 tarihinde toprak işleri tasarım raporu doğrultusunda yapılan çalışmalar neticesinde geline aşamada 1. Etap 2. Faz kapsamında inşaatı yapılacak olan **PİST C**’nin platform dolgusu konusunda karşılaşılan olumsuzluklara ilişkin idareye 2 seçenek sunmuştur:

- 1- **Pist C**’nin 1 Mayıs 2015 tarihli yer tesliminden itibaren 58 ay sonra, en geç 1 Mart 2020 tarihinde hizmete gireceği ancak bu takdirde meydana gelecek olan 1 milyar 202 milyon 857 bin Euro ilave yatırım maliyetinin idarece karşılanması gerektiği,
- 2- **Pist C** platform dolgusunun normal koşullarda dolguya uygun olmayan, bugüne kadar havalimanı sahasında düzensiz olarak stoklanmış tüm malzemenin modifiye edilerek uygun hale getirilerek kullanılmasının gerektiği ve diğer imalatların tamamlanarak hizmete açılması için en az 24 ay ilave süre gerekeceği yani işin tamamlanmasının 1 Mart 2022 tarihine ertelenmesi.

Şirket bu iki hususun idare tarafından değerlendirilmesini istemiştir.

İdare yaptığı değerlendirmede; İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı kapasitesi ve Atatürk Havalimanı’nın ticari yolcu trafiğine kapatılacağı varsayımı ışığında, olası erteleme ile ilgili yolcu ve uçak tahminlerini, hava trafiği kapasitelerini, yolcu terminali ve uçak park kapasitelerini değerlendirmiş ve kapasite talep dengesinin karşılanmayacağı nedeniyle önerileri reddetmiştir.

DHMI Yönetim Kurulu, görevli şirket tarafından talep edilen 1 milyar 202 milyon 852 bin Euro’luk ilave maliyet artışı teklifini, uygulama sözleşmesinin 9 ve 19 maddeleri,

yapım sözleşmesinin 16. Maddesi ve idare tarafından verilen zeyilnameler kapsamında reddetmiştir.

Ancak şirketlerin ek kredi teminini çözemediği durumda işin tamamlanamayacağı, işin tamamlanamamasının yanında borç üstlenim şartlarının da yürürlüğe gireceği ve bu durumda da idarenin hem krediyi üstlenmiş olacağı hem de ek mali yükümlülükler altına gireceğinden dolayı idare tarafından şu kararlar alınmıştır:

- 1- **PİST C'nin** sözleşmede tanımladığı gibi 58 aylık sürede tamamlanması, hiçbir suretle ek bir süre verilmemesi ve maliyet artışı olarak kabul edilmemesi.
- 2- Görevli şirket tarafından **2018, 2019, 2020** yıllarında idareye ödenecek olan kira ödemelerinden, **1 milyar 195 milyon Euro** tutarındaki kısmın ötelenmesi, Hazine Müsteşarlığı'nca belirlenen uzun vadeli Eurobond (risksiz getiri faiz oranı) üzerinden hesaplanarak KDV'si ile birlikte **2042 ve 2043** yılındaki kira ödemeleri ile birlikte ödenmesine, ek protokole bağlanmasına oy birliği ile karar verilmiştir.

Yani DHMİ idaresi, İGA şirketinin **1 milyar 202 milyon 857 bin Euro'luk** ilave yatırım maliyetinin idarece karşılanmasını reddetmekle birlikte, **1 milyar 195 milyon Euro' luk** kira borcunun **24 yıl** ötelemesiyle kolay bir yol bulmuştur. Bu kira ötelemesi Covid pandemisinden kaynaklı mücbir sebepten dolayı yapılmamıştır. Bu öteleme kamuoyunda 5'li çete olarak bilinen şirketlerden ikisine sağlanan kolaylıklardan bir tanesidir.

DHMİ Yönetim kurulu almış olduğu **176 sayılı kararı, 26.12.2017** tarihinde yapmış olduğu toplantıda oy birliği ile almıştır. Milyonlarca insan ıcralık iken, çiftçinin, vatandaşın kredi borçları ertelenmezken DHMİ'nin söz konusu şirketlerin işletme kira borçlarını 24 yıl süreyle ötelemesi ne ahlaki ne etik ne de vicdanidir. DHMİ'nin aldığı bu öteleme kararı vatandaşlarımızın değil yandaş şirketlerin yararına aldığı bir karardır. Devlete ait bir kuruluş hedefi yandaş şirketlere değil vatandaşa hizmet etmektir.

Söz konusu kira ödemelerinin ertelenmesine ilişkin kararda imzası bulunan, dönemin DHMİ Yönetim Kurulu Başkanı Funda Makbule Ocak'ın oğlu Fırat Ocak, kararın alındığı dönemde İGA'ya üst düzey yönetici olarak işe girmiştir.

Ayrıca görevli şirket İGA'nın C Pistinin platform dolgusu için toprak işleri tasarım raporunda belirlenmiş olan yüksek nitelikli kırmataş dolgu malzemesi kullanması

gerektiği belirtildiği halde 2019 yılında yapı denetim kontrol tutanağı ile bu malzemeyi kullanmadığı resmi raporlara yansımıştır. Üstelik bu kira ötelemesinin sebebi olarak da kırmataş dolgu malzemesinin kullanılması sebep olarak gösterilmiştir. Yani İGA malzeme, proje ve yapım şartlarına uygun şekilde C pistini yapmamıştır. Ayrıca C pisti 600-700 metre kısa yapılmıştır. Buna rağmen 2020 yılında Bakanlık oluru ile bütün bu usulsüzlüklerin üzeri kapatılmıştır.

DHMI ile İGA arasında imzalanan yapım sözleşmesine göre Kod ve koordinatların değişikliği ancak DHMI'nin onayı ile gerçekleşebilmektedir. 2015 yılındaki yönetim kurulu kararına göre kod ve koordinatlarda yapılan değişikliklerde İGA lehine oluşacak farkın, yöntemi daha sonra belirlenecek bir usulde (örneğin fazladan kira bedeli alma, firmadan ilave yatırım talep etme vb.) idare lehine değerlendirilmesine karar verilmiştir. Master plana göre 1. Etap yatırım bedeli 7 milyar 354 milyon Euro olarak belirlenmiştir. Ancak revize master plana göre 1. Etap yatırım bedeli 5 milyar 990 milyon Euro'ya düşmüştür. Yani toplamda İGA lehine 1 milyar 544 milyon Euro fark oluşmuştur. Bu farkın sebebi projenin kod ve koordinatlarının değişikliklerinden kaynaklanan azalıştır. Ancak bu karar alınılı 7 yıl olmasına rağmen İGA'nın, DHMI'ye ne fazladan kira ödediği ne de ilave yatırım yaptığı hususunda bir bilgi yoktur.

Ayrıca şu anda bütün bu farkların, imalat eksikliklerinin kapatılması için bir mutabakat metni hazırlandığı duyumları vardır. Bu mutabakat metni kamu yararına olacak şekilde bir an önce hazırlanmalıdır. Ancak bu mutabakat metninin de kira ötelemesi kararında olduğu gibi İGA lehine yapılacağı yönünde endişeler taşınmaktadır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile DHMI'deki bürokratların görevlerini yerine getirip getirmediikleri, İGA şirketine bu imtiyazları hangi gerekçelerle sağladıkları, öteleme kararı verirken üst düzey devlet yöneticilerinden talimat alıp almadıklarının enine boyuna araştırılması ve kamu yararının sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz. 29.06.2022

Yusuf Erur
İstanbul Mv.
M. Hakkı
M. Hakkı HAKVERDİ
Adana Mv.

Ali Mahir Başarır
Mersin Milletvekili
Orhan Sömer
Adana Mv.

3626. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Ahmet AKIN	Balıkesir	Ahmet Akın
Kamil Özyay SARDIR	İzmir M.	Kamil Özyay
Yıldırım KAYA	Ankara M.	Yıldırım Kaya
Pirabi Kayan	Kırklareli M.	Pirabi Kayan
Suat Özcan	Muğla M.	Suat Özcan
Polat Sarıbaş	Tunceli	Polat Sarıbaş
İlhan Bülbul	Aydın	İlhan Bülbul
Kihat Yeşil	Ankara M.	Kihat Yeşil
Yüksel ÖZKAN	Bursa M.	Yüksel ÖZKAN
Orhan Sarıbaş	Adana M.	Orhan Sarıbaş
Ar. Burak ERBAŞ	Muğla M.	Ar. Burak ERBAŞ
MUZAS KARASU	İstanbul	MUZAS KARASU
Ahmet KAYA	Trabzon	Ahmet KAYA
Sükrühanlı ÖZGÜR	Adana	Sükrühanlı ÖZGÜR
Utku Golanören	Eskişehir	Utku Golanören
Cemal YÜCEER	Tekirdağ M.	Cemal YÜCEER
Orhan Sarıbaş	Bursa M.	Orhan Sarıbaş

